

KONTABILITETI

Mësimdhënës: Ylber PREKAZI

5. Regjistrimet rregulluese

- ▶ Periudha kontabël. Jetëgjatësia e biznesit;
- ▶ Baza monetare e kontabilitetit;
- ▶ Regjistrimet rregulluese. Shtyrjet dhe rritjet;
- ▶ Rëndësia e regjistrimeve rregulluese;

Parimet kryesore që kanë të bëjnë me të ardhurat dhe shpenzimet e njësisë së biznesit

- ▶ **Periodha kontabël**
- ▶ **Jetëgjatësia e biznesit**
- ▶ **Baza monetare e kontabilitetit**

Rëndësia e regjistrimeve rregulluese

- ▶ Arsyja kryesore e bërjes së rregullimeve është sepse ato ndihmojnë kontabilistët në dhënien e një informacioni sa më të saktë drejtuesve që marrin vendime ekonomike.
- ▶ Ato janë të nevojshme për llogaritjen e sakte të të ardhurave, shpenzimeve dhe të gjendjes financiare të njësisë ekonomike për një periudhë kontabël të caktuar duke siguruar shpërndarjen e shpenzimeve e të ardhurave në kohën kur ato janë kryer apo realizuar pavarësisht nëse janë paguar apo janë arkëtuar paratë në lidhje me to.

Kontabiliteti rrjedhës (accrual) dhe kontabiliteti i parësë së gatshme

- ▶ **Termi akrual** i referohet situatës në të cilën *paraja nuk është arkëtuar ose paguar* në emër të hyrave dhe të shpenzimeve, por përkundër kësaj të njëjtat duhet të njihen në periudhën në të cilën kanë ndodhur.
- ▶ **Dallimi:** koha e njohjes së të hyrave dhe shpenzimeve;
- ▶ Kontabiliteti akrual ka përdorim të gjërë;
 - **Shembull:** Firma “Emonec” nga Lipjani ka blerë një aparat për kafe në vlerë 1.200 €, me afat pagese një muaj.

REGJISTRIMI sipas kontabilitetin akrual:

DITARI				
Data	Emri i llogarisë dhe përshkrimi	Ref	DEBI	KREDI
1	Pajisjet Llogaritë e pagueshme (furnitorët) <i>Blerja e aparatit</i>		1200	1200

Parimet e të hyrave

- ▶ **Parimi i realizimit** kërkon që të hyrat të njihen dhe regjistrohen në periudhën në të cilën janë përfituara.
- ▶ **Sipas parimit të shkaksisë** shpenzimet krijohen si pasojë e realizimit të të hyrave.

Regjistrimet rregulluese

- ▶ Shpenzimet e parapaguara;
- ▶ Të hyrat e shtyera (të pafituara);
- ▶ Shpenzimet akruale (rrjedhëse);
- ▶ Të hyrat akruale (rrjedhëse);

7

Shpenzimet e parapaguara

- ▶ **Shpenzimet e parapaguara (të shtyera)** i referohen situatës kur paraja paguhet përpara se **shpenzimet të kenë ndodhur**, përkatësisht të jenë njohur.
 - ▶ **Shembull:** "Brovina Tours" më 1 prill të vitit 2007 ka parapaguar një polisë të sigurimit për zyrë, në vlerë prej 360 € për një vit.

DITARI

Data	Emri i llogarisë dhe përshkrimi	Ref	DEBI	KREDI
01.04.2007	Parapagimet për sigurime Paraja e gatshme Parapagimi i polisës së sigurimit		360	360

8

Të hyrat e shtyra (të pafituara)

- ▶ Të hyrat e shtyra krijohen kur paraja arkëtohet përpara se të hyrat të jenë përfituara ose njohur.
- ▶ Paraja rritet/ detyrimet rriten
 - ▶ **Shembull:** më 1 prill “Brovina Tours” ka dhënë një zyrë me qira për 20 muaj në vlerë prej 7.000 € të cilën shumë e ka paguar në para të gatshme në të njëjtën datë.

DITARI				
Data	Emri i llogarisë dhe përshkrimi	Ref	DEBI	KREDI
01.04.2007	Paraja e gatshme Të hyrat e shtyera <i>Arkëtimi i të hyrave avans</i>		7000	7000

9

Të hyrat e shtyra (të pafituara)

....vazhdimi i shembullit paraprak...

- ▶ Më 30 prill në regjistrimet rregulluese evidencohen të hyrat nga qiraja prej 350€ (1/20 e 7000).

DITARI				
Data	Emri i llogarisë dhe përshkrimi	Ref	DEBI	KREDI
30.04.2007	Të hyrat e shtyera Të hyrat nga qiraja <i>Njohja e të hyrave nga qiraja</i>		350	350

10

Shpenzimet rritëse (rrjedhëse)

- ▶ Shpenzimet të cilat ndodhin ose njihen përpara se paraja të jetë paguar quhen **shpenzime rritëse**.
- ▶ **Shpenzimet rritëse** ndryshe emërtohen **shpenzime të paevidencuara**.
 - ▶ **Shembull:** “Brovina Tours” më 30 prill ka konstatuar se pagat e papaguara ndaj punëtorëve për këtë muaj janë në shumë prej 1500€.

DITARI				
Data	Emri i llogarisë dhe përshkrimi	Ref	DEBI	KREDI
30.04.2007	Shpenzimet e pagave Pagat e pagueshme Për pagat e papaguara		1500	1500

11

Të hyrat rritëse (rrjedhëse)

- ▶ Të hyrat të cilat realizohen përpara se paraja të jetë arkëtuar quhen të **hyra rritëse (rrjedhëse)**.
 - ▶ **Shembull:** “Brovina Tours” më 30 prill ka vlerësuar se të hyrat e paarkëtuara nga qiraja për muajin prill kapin shumën 300€.

DITARI				
Data	Emri i llogarisë dhe përshkrimi	Ref	DEBI	KREDI
30.04.2007	Qiraja e arkëtueshme Të hyrat nga qiraja Për të hyrat e paarkëtuara nga qiraja		300	300

12

Ushtrime

Bilanci vërtetues përpara rregullimeve:

	Debi	Kredi
Ndërtesat	120000	
Pajisjet	50000	
Parapagimet e qirasë	3000	
Llogaritë e arkëtueshme	4000	
Parapagimet e sigurimeve	5000	
Paraja	7000	
Furnizimet për zyrë	1000	
Zhvlerësimi i akumuluar		8000
Kapitali i pronarit		152000
Terheqjet e pronarit	2000	
Llogaritë e pagueshme		8000
Të hyrat e shtyera		10000
Pagat e pagueshme		2000
Të hyrat nga shitjet		30000
Shpenzimet e pagave	5000	
Shpenzimet e qirasë	7000	
Shpenzimet e shërbimëve publike	5000	
Shpenzimet e sigurimit	1000	
	210000	210000

Ushtrime...

Të dhënat e nevojshme për veprimet rregulluese pas bilancit vërtetues të parregulluara janë si në vijim:

- 1) Zhvlerësimi i ndërtesave dhe pajisjeve është 6000 (4000 ndërtesat, 2000 pajisjet)
- 2) Furnizimet e paharxhuara në fund të vitit janë 500 euro.
- 3) Në emër të parapagimeve të sigurimeve janë njohur si shpenzime të sigurimit 3000 eur.
- 4) Pagat e pafituara, por të papaguara janë në vlerë prej 1000 eur.
- 5) Në emër të të hyrave të shtyra janë kryer shërbime në vlerë prej 8000 eur.
- 6) Në emër të parapagimeve të qirasë për këtë vit janë njohur shpenzimet në vlerë 1000 eur.

Kërkohet:

- a) Hapni llogaritë nga bilanci vërtetues i parregulluar.
- b) Regjistroni në ditar veprimet e nevojshme rregulluese dhe të njëjtat bartni në librin kryesor.
- c) Përpiloni bilancin vërtetues me rregullime.
- ç) Përgaditni pasqyrën e të ardhurave, pasqyrën e ndryshimit të kapitalit të pronarit dhe bilancin e gjendjes.